

Kas yra muziejininko profesija ir šventė

Regina LOPIENĖ

Muziejininko specialybės Lietuvos universitetuose nėra. Tik specializacija, o ji vyksta įvairiai. Vieni gina teorinius darbus Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultete, kiti ją praktiškai įgyja gilindamiesi ir rinkdami žinias pačiame muziejuje. Kodėl? Galima įgyti teorines muziejininkystės bendrais principais besiremiančias žinias, bet tikrą specialybės krikštą ir supratimą galima gauti tik dirbant patį muziejininko darbą. Koks būtų muziejininkas – jūrų ar akmenų, tekstilės, teatro ar muzikos – be tos srities žinių?

Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus jau seniai puoselėjo idėją patraukti lankytojus gyva ekspozicija. Bandymai atskirai iliustruoti vieną kitą temą vyko Tarptautinės muziejų nakties metu. O šiemet „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ skyrė nedidelę finansinę paramą muziejaus gyvajai ekspozicijai renginyje

THE PROFESSION AND FESTIVAL OF MUSEUM WORKERS

Regina LOPIENĖ

The Lithuanian Theatre, Music and Cinema Museum has been cherishing an old idea invite visitors to the live exposition. Some experiments to illustrate various themes were made during the International Night of Museums. This year, the museum live exposition at the event “Let there be night!” was financially supported by the programme “Vilnius – European Capital of Culture 2009” what has helped to wider develop the idea “Lithuanian Theatre, Music and Cinema Museum Live” and implement it completely.

On the night of 20-21 June 2009, the life of the Lithuanian theater, music and cinema of the 1st half of the 19th-20th centuries was shown in the background of the permanent exposition. The heroes of the exhibition came to life surrounded by the memorial articles, photos and documents that once belonged to artists, witnesses of the theatre, cinema and music history. They were impersonated by the museum workers and invited actors.

Unė Bay (Regina Lapienė)

Vaidoto Grigo nuotraukos

„Tebūnie naktis!“. Tai suteikė didesnę galimybę išplėtoti „Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus gyvai“ idėją ir ją visiškai įgyvendinti.

2009 m. birželio 20–21 nakties metu nuolatinės ekspozicijos fone buvo suvaidintas XIX a.– XX a. I pusės teatro, muzikos ir kino gyvenimas Lietuvoje. Kadaisė menininkams, teatro, kino, muzikos istorijos dalyviams priklausiusių memorialinių daiktų, nuotraukų, dokumentų apsuptyje atgimė parodos herojai. Juos įkūnijo ir suvaidino muziejaus darbuotojai ir keli kviestiniai aktoriai.

[teatralizuotą ekskursiją – vaidinimą lankytojai buvo leidžiami kas pusvalandį per vienas duris, o išleidžiami po geros valandos per kitas. Valstybės teatro režisierius Juozas Vaičkus (Vaclovas Žebrauskas) atsivesdavo grupę žiūrovų ir, papasakojęs trumpą Lietuvos teatro istorijos pradžia, su norinčiais keliais lankytojais suvaidindavo H. Zudermano „Joninių“ spektaklio improvizaciją. Toliau atveddavo į aktorės, režisierės Unės Babickaitės kambarius. Viename iš jų Unė Bay (Regina Lopienė) skaitydavo savo dienoraščio ištraukas ir rodydavo lankytojams savo sukauptus memorialinius daiktus, bylojančius apie to meto Amerikos, Europos ir Rytų teatrą. Iš jos apartamentų žiūrovai patekdavo į Onos Rymaitės (aktorė Nijolė Kazlauskaitė) memorialinį kampeį, kur jiems buvo skaitomas H. Ibseno „Helgelando kovotojų“ Jordžio monologas ir čia pat žiūrovus perimdavo Onos Zabielaitytės-Karvelienės (Janina Armonaitė) reiklį dainininkės – pedagogės ranka. Su italų dainele „O sole mio“ palydėti klausytojai jau buvo sutinkami Kipro Petrausko (aktorių Giedrius Arbačiauskas) arijomis ir pasakojimais. Be to, salėje žiūrovus pasitikdavo Jadvyga Jovaišaitė – Olekienė (Vitalija Spulienė) ir buvo demonstruojamas neva jos baletu mokinės laisvas šokis pagal gyvai atliekamą J. Naujalio „Svajonę“ (griežė J. Talat-Kelpšos mokinių kvartetą). Tuoj pat ekskursijos dalyvių kitame kambaryje perimdavo Edisonas (Paulius Steponavičius) ir nustebusiems žiūrovams atskleisdavo muzikinių automatų, pianolų ir gramfonų paslaptis. Labiausiai sužavėdavo klausytojus kino technikos kambaryje operatorius Stasys Vainalavičius (aktorių Rimgaudas Karvelis), pasakojęs apie savo studijas Berlyne. Gyvąją ekspoziciją užbaigdavo pirmasis animacinis lėlių fimas – Stasio Ušinsko „Storulio spanas“ (1938 m.), kurio

peržiūrą pristatė kino filmo herojė Barborytė (Daiva Krutulienė). Viso renginio metu, kuris truko nuo šešių vakaro iki vidurnakčio, gyvąją ekspoziciją aplankė ir miniatiūras stebėjo apie 300 žiūrovų. Vėliau, lydimi malonios nuotaikos, lankytojai dar liko pasiklausyti koncertų ir pažiūrėti senųjų kino kronikų muziejaus amfiteatre.

Muziejaus darbuotojai ir kiti personažų atlikėjai buvo patenkinti šiuo projektu. Jam vadovavo Auksė Kapočiūtė, spektaklio kostiumus parinko Živilė Ambrasaitė, juos pritaikė ir grimu pasirūpino Regina Kazlauskaitė, scenografiją, apšvietimą sukūrė Rasa Grušienė.

Bet maloniausios akimirkos – džiaugsmo kupinos blizgančios žiūrovų akys ir, žinoma, aplodismentai. ■

Gyviosios ekspozicijos dalyviai

Kipras Petrauskas (aktorių Giedrius Arbačiauskas)

Ona Rymaitė (aktorė Nijolė Kazlauskaitė)

Ona Zabielaitytė-Karvelienė (Janina Armonaitė)